

**แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขาของโรงเรียนวิถิพุทธ
อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์**
**Guideline for Achademic Affairs Administration Based on Sikkha 3
of the Buddhist Oriented Schools in Kabchoeng District,
Surin Province**

ธวัชรรัตน์ สายรัตน์
Thawanrhat Sairat
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Thawanrhat9999@gmail.com

Received : May6, 2024;

Revised : July2, 2024;

Accepted : August15, 2024

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1)ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนวิถิพุทธ อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ 2) ศึกษาวิธีการบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขาของโรงเรียนวิถิพุทธ อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ 3)เสนอแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขาของโรงเรียนวิถิพุทธ อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 191 คน และสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าวิชาการ จำนวน 5 คน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

1) สภาพการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนวิถิพุทธ อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ทั้ง 7 ด้านโดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ รองลงมาคือด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการวัดผลประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษามี และด้านการวิจัยในชั้นเรียน ตามลำดับ

2) วิธีการบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขาของโรงเรียนวิถิพุทธ อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ ทั้ง 7 ด้าน คือ ประชุมวางแผนร่วมกัน กำหนดแนวปฏิบัติที่มีความชัดเจน ผู้บริหารสถานศึกษา สนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากร ปฏิบัติตามระเบียบอย่างถูกต้อง มีคุณธรรมและความสุขในการปฏิบัติงาน ทำอย่างเข้าใจและแก้ปัญหาได้ มีการประเมินแผน การปฏิบัติงานของบุคลากร ตรวจสอบ และให้ข้อเสนอแนะ เพื่อพัฒนางานอย่างเป็นกัลยาณมิตรต่อเนื่อง

3) แนวทางบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขาของโรงเรียนวิถิพุทธ อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ ทั้ง 7 ด้าน คือ วิเคราะห์ความต้องการของชุมชน เน้นให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม นิเทศติดตามอำนวยความสะดวก โดยนำหลักไตรสิกขามาใช้เป็นกรอบในการบริหารงาน สนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติตามระเบียบอย่างถูกต้อง มีคุณธรรมและความสุขในการปฏิบัติงาน ทำอย่างเข้าใจและแก้ปัญหาได้

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ; หลักไตรสิกขา; โรงเรียนวิถิพุทธ

Abstract

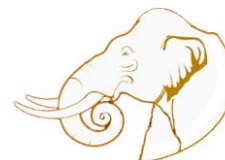
The objectives of this research were 1) to study the academic administration conditions of the Buddhist Oriented Schools in Kap Choeng District, Surin Province, 2) to study methods for academic administration based on Sikkha 3 of the Buddhist Oriented Schools in Kap Choeng District, Surin Province, and 3) to propose guidelines for academic administration based on Sikkha 3 of the Buddhist Oriented Schools in Kap Choeng District, Surin Province. It was the mixed methods design research. The data was collected by using questionnaires with 191 samples, and using interview form with 5 key informants. The data were analyzed by using frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The results were found as follows:

1. Conditions of academic administration of the Buddhist Oriented Schools in Kap Choeng District, Surin Province, were at a high level in overall of 7 aspects, arranged respectively from the most to the lowest levels i.e. the development and promotion of learning resources, the development of the learning process, the development of internal quality assurance systems and educational standards, the development and usage of technological media for education, the assessment and carrying out the transfer of academic results, curriculum development of educational institutions, and classroom research.

2. Methods for academic administration based on Sikkha 3 of the Buddhist Oriented Schools in Kap Choeng District, Surin Province were 7 aspects, namely, the meeting and planning, the setting of clear practice guidelines, the personnel support and encouragement of the educational institution administrators to follow the regulations correctly, the morality and happiness in working, the understandably doing and being able to solve the problems, the plan evaluation, the personnel performance, and the inspection and provision of suggestions for the continuous working development in a friendly manners.

3. Guidelines for academic administration based on Sikkha 3 of the Buddhist Oriented Schools in Kap Choeng District, Surin Province consisted of 7 aspects i.e. nthe analyzing of the community needs, the emphasis of the participation of all parties involved, the supervision and provision of facility by application of the principles of Sikkha 3 as a framework for administration, the support and encouragement of personnel to follow the

regulations correctly, the morality and happiness in working, and the understandably problem solving.

Keywords: Academic affairs Administration; Sikkha 3; Buddhist Oriented School

บทนำ

การศึกษาเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญอย่างหนึ่งเพื่อเสริมสร้างบุคคลให้มีความรู้ความสามารถในการดำเนินชีวิตมีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นมีลักษณะนิสัยที่ดีงามมีความพร้อมที่จะประกอบอาชีพได้ตลอดจนสามารถเอาความรู้เพื่อไปใช้ในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติเริ่มจากการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดีมีปัญญามีความสุขและมีความเป็นไทย มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพมีหลักการเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติมุ่งเน้นความเป็นไทยควบคู่กับสากลเป็นการศึกษาเพื่อปวงชนโดยสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาส่งเสริมผู้เรียนให้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (สำนักนโยบายและแผน: กระทรวงศึกษาธิการ, 2559) โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเข้าใจชีวิตอย่างแท้จริงและสามารถดำเนิน ชีวิตได้อย่างถูกต้องเหมาะสมโดยอาศัยระบบการศึกษาตามหลักไตรสิกขามาใช้ในการฝึกอบรมให้ ครอบคลุมนการดำเนินชีวิตทุกด้าน โดยหวังจะทำให้การจัดการศึกษาเข้าสู่การพัฒนาที่สมบูรณ์ได้ แต่ปรากฏว่าการเข้าร่วมโครงการของโรงเรียนวิถิพุทธในเวลาต่อมาก็ได้ประสบปัญหาเช่นเดียวกันคือ ยังขาดความเข้าใจในแนวคิดการบริหารสถานศึกษาตามหลักไตรสิกขาเชิงบูรณาการ(ทวีศักดิ์ทองทิพย์, 2555, หน้า 4.)

การบริหารงานวิชาการถือเป็นภารกิจหลักของโรงเรียน (ระบบสารสนเทศ, ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต3 ปีงบประมาณ 2565,(สุรินทร์: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต3, 2565),หน้า25)ที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องรับผิดชอบเป็นอันดับแรกและจะต้องให้เวลามากกว่างานด้านอื่นๆโดยมีหน้าที่เป็นผู้นำทางวิชาการให้คำแนะนำร่วมกับคณะครูในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดการที่จะสร้างนักเรียนให้มีคุณภาพมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายๆอย่างที่สำคัญที่สุดคือผู้บริหารโรงเรียนโดยส่วนมากมักจะให้ความสำคัญกับธุรการงานการเงิน งบประมาณ หรือการก่อสร้างอาคารสถานที่เพราะเป็นงานที่เห็นผลชัดเจนและรวดเร็วให้ความสำคัญกับการพัฒนางานวิชาการน้อยกว่างานด้านอื่นๆมักจะมอบหมายให้รองผู้อำนวยการโรงเรียนหรือหัวหน้าฝ่ายวิชาการเป็นผู้มีที่บทบาทสำคัญในการวางแผนและบริหารแผนงานวิชาการจึงทำให้การบริหารงานวิชาการไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร(สุพิชฌาย์ สวายสมสิกุล, 2560.) นอกจากนี้ในการดำเนินการบริหารงานวิชาการพบเจอปัญหาหลายอย่าง โดยเฉพาะโรงเรียนวิถิพุทธในอำเภอกาบเชิงแถบชายแดนของจังหวัดสุรินทร์มีปัญหาในการดำเนินงานค่อนข้างมากทั้งทางด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดประเมินผลการศึกษา การประกันคุณภาพภายใน การพัฒนาใช้สื่อและ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ และการวิจัยในชั้นเรียน จัดครูที่เข้าสอนไม่ตรงตามวุฒิอัตราครูไม่เพียงพอสื่อการเรียนการสอนไม่เพียงพอขาดการนิเทศติดตามผลขาดแนวปฏิบัติในด้านการประเมินผลงานวิชาการขาดการปรับปรุงและพัฒนาการสอนอย่างต่อเนื่อง(สุพิชฌาย์ สวายสมสิกุล, 2560.)นอกจากนี้ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาตกต่ำผู้เรียนขาดคุณธรรมจริยธรรมปัญหาเหล่านี้ล้วนส่งผลต่อ คุณภาพทางการศึกษาของนักเรียนทั้งสิ้นการบริหารสถานศึกษาจึงเป็นภารกิจของผู้บริหารที่ต้องกำหนดแบบแผน วิธีการและขั้นตอนต่าง ๆ ใน การปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ เพราะถ้าระบบบริหารไม่ดีจะส่งผลกระทบต่อกระเทือนถึงส่วนอื่น ๆ ของหน่วยงาน

เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขการบริหารงานวิชาการให้เหมาะสมกับสภาพการศึกษาในปัจจุบันของโรงเรียนวิถิพุตให้สอดคล้องกับสภาพการดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบันและเพื่อก้าวให้ทันกับยุคการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขาของโรงเรียนวิถิพุต อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ ซึ่งผลการวิจัยจะนำไปใช้เพื่อเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาให้บริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพจนเกิดผลดีแก่ ครู นักเรียนและผู้มีส่วนร่วมต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนวิถิพุต อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์
2. เพื่อศึกษาวิธีการบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขาของโรงเรียนวิถิพุต อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์
3. เพื่อเสนอแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขาของโรงเรียนวิถิพุต อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์

การทบทวนวรรณกรรม

การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา ซึ่งเกี่ยวข้องกับ การปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดผลตามเป้าหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ(รุจิร ภูสาระ และจันทราณี สงวน 2545)การบริหารงานวิชาการเป็นมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติเป็นอุดมการณ์ สำคัญของการจัดการศึกษา คือ การจัดให้มีการศึกษาตลอดชีวิต และการสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้(สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 2559 น.23)กระบวนการบริหารงานวิชาการสอดคล้องและเหมาะสมกับลักษณะงานได้จัดไว้ 5 ขั้นตอนดังนี้ 1. ขั้นการวางแผน 2. ขั้นการจัดองค์การ 3. ขั้นการจัดดำเนินงาน 4. ขั้นการนิเทศภายใน 5. ขั้นการประเมินผล (ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ 2551 น.40)การกำหนด ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการไว้โดยให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรเป็นไปตามกรอบหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐานสอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการของชุมชนและสังคมอย่างแท้จริงโดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา เน้นให้สถานศึกษาจัดกระบวนการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็น สำคัญ ส่งเสริมให้ชุมชนและสังคมมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้รวมทั้งเป็นเครือข่าย และแหล่งเรียนรู้ให้มีคุณภาพและมาตรฐานโดยจัดให้มีตัวชี้วัดคุณภาพการจัดหลักสูตรและกระบวนการ เรียนรู้สามารถตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาได้ทุกชั้นปี ส่งเสริมให้มีความร่วมมือกับทุกภาคส่วนเป็น เครือข่ายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพประสิทธิผลในการจัดและพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยมีขอบข่ายการ บริหารงานวิชาการ 17 ด้านได้แก่1) การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระ หลักสูตรท้องถิ่น2) การวางแผนงานด้านวิชาการ3) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา4) การพัฒนา หลักสูตรของสถานศึกษา5) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้6) การวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบ โอนผลการเรียน7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา8) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่ง เรียนรู้9) การนิเทศการศึกษา10) การแนะแนว11) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐาน การศึกษา12) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ13)การประสานความร่วมมือในการพัฒนา วิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น14) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กรหน่วยงานสถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา15)จัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับ

งานด้านวิชาการของสถานศึกษา16) การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา17) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2556 น. 41.)

จากการศึกษาข้อมูลแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักไตรสิกขา ของโรงเรียนวิถิพุทธ อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ ในการวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิดทฤษฎีจากตำราหนังสือ เอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆเพื่อนำมาใช้เป็นกรอบแนวความคิดในการวิจัยซึ่งประกอบด้วยหัวข้อสำคัญดังต่อไปนี้1) แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร2) แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา3) แนวคิดเกี่ยวกับงานวิชาการ4) แนวคิดเกี่ยวกับโรงเรียนวิถิพุทธ5) แนวคิดเกี่ยวกับหลักไตรสิกขา 6) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงผสมผสานวิธี(Mixed Methods Research) พื้นที่วิจัย คือโรงเรียนวิถิพุทธ ในอำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ จำนวน28 โรงเรียน ประชากร คือผู้บริหารข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 380 คน (ระบบสารสนเทศ,ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษ สุรินทร์ เขต3 ปีงบประมาณ2566) กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน191 คน ใช้วิธีการคัดเลือกกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 2 ชนิด ได้แก่ 1) เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากเอกสารแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษามี 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพ

การบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขา ของโรงเรียนวิถิพุทธ อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบ่งออกเป็น 7 ด้านคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ด้านการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ด้านการพัฒนาใช้สื่อและเทคโนโลยี ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ด้านการวิจัยในชั้นเรียน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีการของลิเคิร์ตชนิด 5 ระดับและในการแปลความหมายของคะแนน (บุญชม ศรีสะอาด 2554) ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended Questions) ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ แบบสอบถามได้นำไปหาค่าความเชื่อมั่นด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) พบว่าได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.98 ใช้ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนวิถิพุทธ อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ นำข้อมูลที่รวบรวมมาวิเคราะห์ตามระเบียบวิธีทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ซึ่งมีขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้ 1. วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) 2. วิเคราะห์เพื่อหาระดับสภาพการบริหารงานสถานศึกษาของโรงเรียนวิถิพุทธอำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 2) แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากเอกสารแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง(นงลักษณ์ วิรัชชัยและสุวิมล ว่องวานิช 2542) เพื่อให้ได้ ข้อมูลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษามี 3 ตอน ประกอบด้วยตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ตอนที่ 2 ข้อคำถามในการสัมภาษณ์เกี่ยววิธีการและแนวทางบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขา ของโรงเรียนวิถิพุทธอำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์จำนวน 7 ด้านได้แก่ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ด้านการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ด้านการพัฒนาใช้สื่อและเทคโนโลยี ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ด้านการวิจัยในชั้นเรียน ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

นำแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) เสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าความสอดคล้อง IOC (Item Objective Congruen Index) เป็นรายข้อ แล้วพิจารณาเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่า 0.5 ขึ้นไป ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ตามเวลาที่นัดหมายด้วยตนเองผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อทำการสัมภาษณ์ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ได้รับการแต่งตั้งดำรงตำแหน่งหัวหน้าวิชาการในโรงเรียนวิถิพุทธ อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์โดยมีคุณสมบัติ คือ เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ เกี่ยวกับการบริหารหรือมีประสบการณ์การบริหารสถานศึกษา มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับงาน วิชาการ หรืองานอื่นๆที่เกี่ยวข้องเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรมและได้รับยกย่องเชิดชูเกียรติด้านคุณธรรมจริยธรรม จำนวน 5 คน ได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 2 คน รองผู้อำนวยการจำนวน 1 คน หัวหน้าวิชาการจำนวน 2 คน ใช้ศึกษาวิธีการและแนวทางหาข้อมูลเชิงคุณภาพ นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ โดยการตรวจสอบความถูกต้อง วิเคราะห์ข้อมูลจำแนกและจัดระบบข้อมูล เป็นการนำข้อมูลที่ได้นำมาจำแนกและจัดหมวดหมู่ออกให้เป็นระบบ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการตีความสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Analytic induction) นำเสนอข้อมูลเป็นข้อความแบบบรรยายเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1. ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ ผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ ดังแสดงในตาราง

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ สภาพการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวม

n = 191

สภาพการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1.ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	3.83	1.03	มาก	6
2.ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	3.85	1.04	มาก	2
3.ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	3.84	1.04	มาก	5
4.ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา	3.85	1.03	มาก	3
5. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	3.85	1.01	มาก	4
6. ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	3.87	1.02	มาก	1
7. ด้านการวิจัยในชั้นเรียน	3.77	1.04	มาก	7
ภาพรวม	3.84	1.01	มาก	

จากตารางที่ 1 กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นสภาพการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ ภาพรวมอยู่ในระดับ มาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.84 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 1.01 รายด้านมี 7 ด้านอยู่ในระดับ มาก เรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.85 ด้านพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.85 ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.85 ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 และ ด้านการวิจัยในชั้นเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.77 ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ที่ 2. ผลการวิจัยพบว่า วิธีการบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขา ของโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ ดังนี้

- 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา วิเคราะห์หลักสูตรแต่งตั้งคณะกรรมการ วางแผนการปฏิบัติตามระเบียบกฎหมายข้อบังคับของทางราชการและปฏิบัติตนตามระเบียบกฎหมายข้อบังคับได้อย่างถูกต้อง
- 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ส่งเสริมให้บุคลากรปรับบทบาทของตนเองจากการเป็นผู้ให้ความรู้มาเป็นบทบาทผู้อำนวยผู้เอื้อในการเรียนรู้วางแผน พัฒนา ส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง
- 3) ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนจัดทำคู่มือการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่งเสริม สนับสนุนเสริมแรงสร้างขวัญและกำลังใจใน

การปฏิบัติงาน 4) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาแต่งตั้ง จัดทำคู่มือการประกันคุณภาพภายในสอดคล้องกับ พรบ.การศึกษา ศึกษาคู่มือและปฏิบัติตามคู่มือการประกันคุณภาพภายในให้สอดคล้องกับ พรบ.การศึกษา ตามหลักไตรสิกขา (ศีล สมาธิ ปัญญา) 5) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อนวัตกรรมเพื่อการศึกษาสนับสนุน ส่งเสริม จัดหา ผลิต สร้างพัฒนาและใช้สื่อนวัตกรรมเพื่อการศึกษา กำกับ ติดตาม ตรวจสอบตามเสนอแนะพัฒนา ปรับปรุงแก้ไข 6) ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ สร้างเครือข่ายในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ วางนโยบาย จุดเน้น อัตลักษณ์ บริบทสถานศึกษา ให้มีความชัดเจน ตามหลักไตรสิกขา (ศีล สมาธิ ปัญญา) 7) ด้านการวิจัยในชั้นเรียน วิเคราะห์ สภาพปัญหา ส่งเสริมสนับสนุนการทำวิจัยที่มีคุณภาพ วางแนวการปฏิบัติ ร่วมกันตรวจสอบ และปรับปรุงเพื่อนำมาใช้พัฒนาต่อไป

วัตถุประสงค์ที่ 3. ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขา ของโรงเรียนวิถิพุทธ อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ มีดังนี้

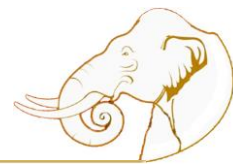
1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ควรจัดทำหลักสูตรตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐานให้เหมาะสมกับสภาพบริบทของท้องถิ่นในสถานศึกษา ควรเสริมสร้างขวัญกำลังใจให้บุคลากรปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี นิเทศ กำกับ 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ควรสร้างนวัตกรรมพัฒนากระบวนการเรียนรู้ นิเทศ กำกับ ติดตามการ เยี่ยมชั้นเรียนนิเทศชั้นเรียน จัดหา สร้าง ผลิต นวัตกรรมพัฒนากระบวนการเรียนรู้ นิเทศ กำกับ ติดตามการ เยี่ยมชั้นเรียนนิเทศชั้นเรียนตาม 3) ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ควรปฏิบัติตามคู่มือการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียนอย่างเคร่งครัดถูกต้องตาม ควรอบรมสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติตามคู่มือการวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียนอย่างเคร่งครัดถูกต้อง 4) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ควรสร้างขวัญกำลังใจในการขับเคลื่อนงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ส่งเสริมสนับสนุน นิเทศติดตามและอำนวยความสะดวก 5) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อนวัตกรรมเพื่อการศึกษาควรส่งเสริมสนับสนุน นิเทศติดตามอำนวยความสะดวก ควรสร้างแรงจูงใจส่งเสริมสนับสนุน นิเทศติดตามอำนวยความสะดวก 6) ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ควรระดมทรัพยากร สร้าง ส่งเสริม สนับสนุน และกำกับติดตาม ควรสร้างแรงจูงใจส่งเสริมสนับสนุน นิเทศติดตามอำนวยความสะดวก 7) ด้านการวิจัยในชั้นเรียน ควรกำกับ นิเทศติดตามอำนวยความสะดวก ใช้วงจรเดิมมี PDCA เพื่อตรวจสอบความคุ้มค่า

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัย เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขา ของโรงเรียนวิถิพุทธ อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ ผู้วิจัยมีประเด็นการอภิปรายตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1.สภาพการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนวิถิพุทธ อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์

ผลการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนวิถิพุทธ อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นผลเนื่องมาจากโรงเรียนได้รับรู้นโยบาย แนวทางปฏิบัติตลอดจนให้ความสำคัญต่อการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักหรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา เนื่องจากการบริหารงานวิชาการเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดของสถานศึกษา โดยเฉพาะเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพของผู้เรียน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษา และเป็นเครื่องชี้วัด

ความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์(2544) กล่าวว่างานวิชาการเป็นการวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ การจัดการล่วงหน้าเกี่ยวกับการเรียนการสอนเช่นแผนปฏิบัติการวิชาการ การแสดงรายละเอียดเนื้อหาที่จะสอนในแต่ละวันและสอดคล้องกับแนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการ กล่าวว่าการบริหารงานวิชาการไว้โดยให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรเป็นไปตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานสอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการของชุมชนและสังคมอย่างแท้จริง จัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐาน ส่งเสริมให้มีความร่วมมือกับทุกภาคส่วนเป็นเครือข่ายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพประสิทธิผลในการจัดและพัฒนาคุณภาพการศึกษาซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกิตติพงษ์ แคนสิงห์ และกฤตยากร ลดาวัลย์ ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขาในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขาในโรงเรียนขนาดเล็กโดยรวม อยู่ในระดับมาก สามารถอภิปรายเป็นรายด้านได้ดังนี้ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าโรงเรียนปรับปรุงหลักสูตร ให้มีความทันสมัย สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียน และประยุกต์ใช้กับหลักสูตรท้องถิ่น โดยใช้วงจรการบริหารแบบมีคุณภาพ PDCA อีกทั้ง การปรับปรุงหลักสูตรเป็นวิชาการพัฒนา หลักสูตรอย่างหนึ่ง เพื่อให้เหมาะสมกับโรงเรียนและการจัดการเรียนการสอน การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรแก้ไขหลักสูตรให้ต่างไปจากเดิมและสอดคล้องกับงานวิจัยของปิยพันธ์ ศิริรักษ์ ที่ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 ด้านการพัฒนาหลักสูตร อยู่ในระดับมาก 2) ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าโรงเรียนจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล มีการฝึกทักษะการคิด รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา สอดคล้องกับงานวิจัยของวัลลภ พัฒนผล ที่ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ จังหวัดตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก 3) ด้านการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าโรงเรียนเก็บรวบรวมข้อมูลผลการเรียนของผู้เรียนในระหว่างการเรียนรู้ การสอน อย่างต่อเนื่อง มีการบันทึก วิเคราะห์ และแปลความหมายข้อมูล สอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐวิภา เครือวรรณที่ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขาของโรงเรียนในกลุ่มส่งเสริมการศึกษาเอกชนสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการวัดผลประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับมาก 4) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าโรงเรียนจัดระบบบริหารและสารสนเทศโดยจัดโครงสร้างการบริหารที่เอื้อต่อการพัฒนางานและการสร้างระบบประกันคุณภาพภายใน จัดระบบสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ ข้อมูลมีความสมบูรณ์ เรียกใช้ง่าย สะดวก รวดเร็ว ปรับให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติพงษ์ แคนสิงห์และกฤตยากร ลดาวัลย์ ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก 5) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าโรงเรียนมีการ

ร่วมกันกำหนดนโยบาย วางแผนในเรื่องการจัดหาและพัฒนาสื่อ การเรียนรู้และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ของสถานศึกษา พัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาในเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาสื่อการเรียนรู้และ เทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปิยพันธ์ ศิริรักษ์ ด้านการพัฒนาสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 6) ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าโรงเรียนจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งภายในและ ภายนอกสถานศึกษาให้พอเพียง เพื่อสนับสนุน การแสวงหาความรู้ด้วยตนเองกับการจัดการกระบวนการเรียนรู้ จัดระบบแหล่งเรียนรู้ภายใน สถานศึกษาให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของณ พรพรรณ ชัยพรที่ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมวัดเบญจมบพิตร ด้านการพัฒนาและ ส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ภาพรวมมีค่าอยู่ในระดับมาก 7) ด้านการวิจัยในชั้นเรียน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าโรงเรียนกำหนดนโยบายและแนวทางการใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการ เรียนรู้และกระบวนการทำงานของผู้เรียน ครู และผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษา อีกทั้งส่งเสริมให้ครูและนักเรียน เกิดความเข้าใจในการใช้การวิจัยร่วมกับกระบวนการสอนสำหรับการเรียนรู้ที่ซับซ้อนขึ้น เพื่อให้นักเรียนได้ มีทักษะการคิด จัดการปัญหา เสาะหาเหตุผลในการตอบปัญหา สอดคล้องกับงานวิจัยของ วลลภ พัฒนาผล ที่ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ จังหวัดตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยรวม อยู่ในระดับมาก

2 วิธีการบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขา ของโรงเรียนวิถิพุทธ อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ สามารถอธิบายเป็นรายด้านได้ดังนี้ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ควรมี วิธีการ วิเคราะห์หลักสูตรพร้อมทั้งแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรจัดทำหลักสูตรให้ครอบคลุม ในบริบทท้องถิ่นและเสนอขอความเห็นชอบ วางแผนการปฏิบัติตามระเบียบกฎหมายข้อบังคับของทาง ราชการและปฏิบัติตนตามระเบียบกฎหมายข้อบังคับได้อย่างถูกต้อง 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ควรมีวิธีการส่งเสริมให้บุคลากรปรับบทบาทของตนเองจากการเป็นผู้ให้ความรู้มาเป็นบทบาทผู้อำนวยความสะดวก ในการเรียนรู้และวางแผน พัฒนา 3) ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ควรมีวิธีการจัดทำคู่มือการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐานและส่งเสริมสนับสนุนเสริมแรงสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน 4) ด้านการ พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ควรมีวิธีการแต่งตั้ง จัดทำคู่มือการประกัน คุณภาพภายในสอดคล้องกับ พรบ.การศึกษาและศึกษาคู่มือและปฏิบัติตามคู่มือการประกันคุณภาพภายใน 5) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาด้านการบริหารสินทรัพย์ ควรมีวิธีการสนับสนุน ส่งเสริม จัดทำ ผลิต สร้างพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาและแต่งตั้งคณะกรรมการ เพื่อกำกับ ติดตาม ตรวจสอบตามความเป็นจริงและนำข้อเสนอแนะมาพัฒนา ปรับปรุงแก้ไข 6) ด้านการพัฒนาและ ส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ควรมีวิธีการสร้างเครือข่ายในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้และวางนโยบาย จุดเน้น อัตลักษณ์ บริบทสถานศึกษา ให้มีความชัดเจน 7) ด้านการวิจัยในชั้นเรียน ควรมีวิธีการวิเคราะห์สภาพปัญหา

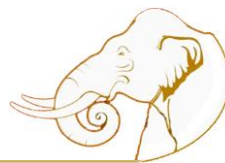

ส่งเสริมสนับสนุนการทำวิจัยที่มีคุณภาพและวางแผนการปฏิบัติ ร่วมกันตรวจสอบ และปรับปรุงเพื่อนำมาใช้พัฒนาต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐวิภา เครือวรรณ ที่ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขาของโรงเรียนในกลุ่มส่งเสริมการศึกษาเอกชนสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า ข้อเสนอแนะในการบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขาของโรงเรียนในกลุ่มส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะจากแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขาของโรงเรียนในกลุ่มส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์ มีผลดังต่อไปนี้ด้านหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร ผู้บริหารควรพัฒนาหลักสูตรจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่คาดหวัง ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งระดับชาติ ชุมชน ครอบครัว และบุคคลต้องร่วมรับผิดชอบ และต้องคำนึงถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ด้านการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารควรได้รับการพัฒนาตนเองในทุกด้าน เพื่อจะนำไปใช้เป็นแนวทางข้อเสนอแนะแก่ครูผู้สอนได้อย่างถูกต้อง ด้านการนิเทศติดตาม ผู้บริหารควรมีระบบนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนอย่างสม่ำเสมอเพื่อแก้ไขและปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูให้เป็นไปตามหลักการของการปฏิรูปการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้ลักษณะการนิเทศ ติดตามด้านการวัดผลและประเมินผล ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของสถานศึกษา ชุมชน และทบทวนแผนกลยุทธ์ เพื่อนำสิ่งที่เป็นโยบายมาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพและมีประสิทธิภาพสูงสุดต่อการจัดการศึกษาต่อไปและสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระอภิชาติ อธิจิตโต (โชติกาล) ที่ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขาของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอเมืองร้อยเอ็ด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 1 ผลวิจัยพบว่า ข้อเสนอแนะต่อผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารวิชาการตามหลักไตรสิกขาของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอเมืองร้อยเอ็ด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 1 ได้ข้อเสนอแนะ ดังนี้ด้านศีล (ศีลสิกขา) ในการบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขาควรส่งเสริมพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอันยึดหลักความมีเมตตากรุณาต่อเพื่อนร่วมงาน ทั้งส่งเสริมพัฒนากระบวนการเรียนรู้อันยึดหลักความซื่อสัตย์ด้านสมาธิ (จิตตสิกขา) ควรส่งเสริมการจัดการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอันยึดหลักมีสติรอบคอบในการดำเนินงานจัดกิจกรรม พร้อมส่งเสริมการจัดการนิเทศการศึกษาอันยึดหลักเรียบง่ายและสงบ เป็นต้น ด้านปัญญา (ปัญญาสิกขา) ควรส่งเสริมการนิเทศการศึกษาอันยึดหลักให้ผู้ร่วมประชุมได้แสดงความคิดเห็น พร้อมส่งเสริมการจัดการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวองค์กร

3. แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขา ของโรงเรียนวิถิพุทธ อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ สามารถอภิปรายเป็นรายด้านได้ดังนี้ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา จัดทำหลักสูตรตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เหมาะสมกับสภาพบริบทของท้องถิ่นในสถานศึกษา และเสริมสร้างขวัญกำลังใจให้บุคลากรปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี นิเทศ กำกับ ติดตามตาม 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ แนวทางสร้างนวัตกรรมพัฒนากระบวนการเรียนรู้ นิเทศ กำกับ ติดตามการเยี่ยมชั้นเรียนนิเทศชั้นเรียนและจัดหา สร้าง ผลิต นวัตกรรมพัฒนากระบวนการเรียนรู้ นิเทศ กำกับ ติดตามการเยี่ยมชั้นเรียนนิเทศชั้นเรียน 3) ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

แนวทางปฏิบัติตามคู่มือการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียนอย่างเคร่งครัดถูกต้องและอบรม
สร้างความเข้าใจในการปฏิบัติตามคู่มือการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน 4) ด้านการ
พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา สร้างขวัญกำลังใจในการขับเคลื่อนงานประกัน
ภาพคุณภาพภายในสถานศึกษาและส่งเสริมสนับสนุน นิเทศติดตามและอำนวยความสะดวก 5) ด้านการ
พัฒนาและใช้สื่อนวัตกรรมเพื่อการศึกษาด้านการบริหารสินทรัพย์ส่งเสริมสนับสนุน นิเทศติดตามอำนวยความสะดวกและสร้างแรงจูงใจส่งเสริมสนับสนุน นิเทศติดตามอำนวยความสะดวก 6) ด้านการพัฒนาและ
ส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ระดมทรัพยากร สร้างส่งเสริม สนับสนุน และกำกับติดตาม สร้างแรงจูงใจส่งเสริม
สนับสนุน นิเทศติดตามอำนวยความสะดวก 7) ด้านการวิจัยในชั้นเรียน กำกับ นิเทศติดตามอำนวยความสะดวกและใช้วงจรเดิมมี PDCA เพื่อตรวจสอบความคุ้มค่าและสรุป อภิปรายผล ประโยชน์ที่ได้รับและ
ข้อเสนอแนะ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณพรพรรณ ชัยพรหมที่ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของ
โรงเรียนมัธยมวัดเบญจมบพิตร ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน
มัธยม วัดเบญจมบพิตร ดังนี้ ด้านการพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระ
หลักสูตรท้องถิ่น พบว่า ควรมีการวิเคราะห์กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นตามที่สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาจัดทำไว้ ทั้งนี้ต้องสอดคล้องตามจุดเน้นของสถานศึกษา ความต้องการของท้องถิ่นและ ความ
ต้องการของผู้เรียน ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา พบว่า ควรมีการจัดกิจกรรมพัฒนา
ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการต่างๆ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้เรียนควรมีส่วนร่วม ด้านการพัฒนา
หลักสูตรของสถานศึกษา พบว่า ควรมีการพัฒนาหลักสูตร ของตนเองให้เป็นต้นแบบให้กับสถานศึกษาอื่น
ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ พบว่า ควรมีการใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ด้าน
การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน พบว่า การเทียบโอนผลการเรียนของ
สถานศึกษา ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนา
คุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา พบว่า สถานศึกษาควรมีการ สนับสนุนให้ครูรวบรวมและเผยแพร่
ผลการวิจัยเพื่อการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพ ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ พบว่า
สถานศึกษาควรมีการส่งเสริมให้ครู และผู้เรียนใช้แหล่งเรียนรู้ในต่างประเทศ เพราะผู้เรียนและครูจะได้รับ
ความรู้และประสบการณ์ ด้านการนิเทศการศึกษา พบว่า ควรมีการสร้างความรู้ความตระหนักให้แก่ครูให้เข้าใจ
โดยใช้เหตุผล ของการนิเทศมาการพัฒนาและปรับปรุงวิธีการทำงานของแต่ละบุคคลให้มีคุณภาพ ด้านการ
แนะแนว พบว่า เพิ่มเติมในเรื่องจิตวิทยาและการแนะแนว รวมทั้งการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ด้านการพัฒนา
ระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐาน ด้านการพัฒนาและใช้สื่อนวัตกรรมเพื่อการศึกษา พบว่า
สถานศึกษาควรมีการพัฒนา ห้องสมุดของสถานศึกษาให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ของโรงเรียนและชุมชน และ
สอดคล้องกับแนวคิดของพระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต) กล่าวว่า ไตรสิกขา เป็นการพัฒนา มนุษย์ให้
ดำเนินชีวิตดีงามถูกต้อง ทำให้มีวิถีชีวิตที่เป็นมรรค เป็นทางดำเนินชีวิตหรือวิถีชีวิตที่ถูกต้องดีงามของมนุษย์

องค์ความรู้จากการวิจัย

สรุป

สภาพการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนวิถิพุทธ อำเภอท่ง จังหวัดสุรินทร์ทั้ง 7 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ รองลงมาคือด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐาน การศึกษา ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการวัดผลประเมินผล และดำเนินการ เทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษามี และด้านการวิจัยในชั้นเรียน ตามลำดับ

วิธีการบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขาของโรงเรียนวิถิพุทธ อำเภอท่ง จังหวัดสุรินทร์ ทั้ง 7 ด้าน คือ ประชุมวางแผนร่วมกัน กำหนดแนวปฏิบัติที่มีความชัดเจน ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุน ส่งเสริมให้บุคลากร ปฏิบัติตามระเบียบอย่างถูกต้อง มีคุณธรรมและความสุขในการปฏิบัติงาน ทำอย่าง เข้าใจและแก้ปัญหาได้

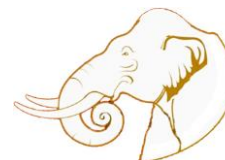
แนวทางบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขาของโรงเรียนวิถิพุทธ อำเภอท่ง จังหวัดสุรินทร์ ทั้ง 7 ด้าน คือ วิเคราะห์ความต้องการของชุมชน เน้นให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม นิเทศติดตามอำนวยความสะดวก และใช้วงจรเดิมมี PDCA โดยนำหลักไตรสิกขามาใช้เป็นกรอบในการบริหารงาน สนับสนุน ส่งเสริมให้บุคลากร ปฏิบัติตามระเบียบอย่างถูกต้อง มีคุณธรรมและความสุขในการปฏิบัติงาน ทำอย่าง เข้าใจและแก้ปัญหาได้

ข้อเสนอแนะ

- 1) ควรศึกษาการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการระหว่างโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับชั้น ประถมศึกษา กับโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษา
- 2) ควรศึกษาการพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลสำหรับผู้บริหารและครู ผู้ปฏิบัติงานด้านวิชาการ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2556). *คู่มือการบริหารโรงเรียนในโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคล*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2556). *คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- จันทราณี สงวนนาม. (2551). *ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: บริษัทบุ๊คพอยท์ จำกัด.
- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษา. (2551). *การบริหารงานวิชาการและการนิเทศภายในสถานศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). ปัตตานี: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2544). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต). (2543). *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม*. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตโต) (2547). *อ้างอิงใน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. โรงเรียน วิถิพุทธ*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). *คู่มือการปฏิบัติงานของข้าราชการและ บุคลากรทางการศึกษา รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพมหานคร: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ณพรพรรณ ชัยพรหม. (2565). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมวัดเบญจมบพิตร”. *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ณัฐวิภา เครือวรรณ. (2563). “การบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขาของโรงเรียนในกลุ่มส่งเสริมการศึกษาเอกชนสำนักงานศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์”. *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ทวีศักดิ์ ทองทิพย์. (2555). การวิเคราะห์การศึกษาตามหลักไตรสิกขา. *สารนิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาพระพุทธศาสนา*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ทวีศักดิ์ ทองทิพย์. (2555). “การบริหารสถานศึกษาตามหลักไตรสิกขาเชิงบูรณาการ”. *สารนิพนธ์หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ปิยพันธ์ ศิริรักษ์. (2561). “การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25”. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระอภิชาติ อธิจิตโต (โชติกาล). (2561). การบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขาของผู้บริหารสถานศึกษา *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- วัลลภ พัฒนผล. (2560). “ปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ จังหวัดตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17”. *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุพิชฌาย์ สวายนสมสิกุล. (2560). “ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในเครือข่ายการจัดการศึกษาปราชญ์” *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต*. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- กิตติพงษ์ แคนสิงห์ และกฤตยากร ลดาวัลย์. “การบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขาในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2”. *วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด*, ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม 2564):9
- ระบบสารสนเทศ, ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุรินทร์ เขต3 ปีงบประมาณ 2565, 25.
- Good, Carter V. (1973). *Dictionary of Education*. (New York: McGraw-Hill Book.